

Digitalizáció, robotizáció és a nők – konferencia

2017.október 11.

A MaSzSz Női Tagozatának szervezésében a Tisztos Munka Világnapja (2017.10.07.) apropóján, az őszi konferencia keretében a digitalizációt és annak a munka világára gyakorolt hatását, problematikáját jártuk körül, elsősorban a női munkavállalók szemszögéből. Az EVSZ képviselőjében Pálovicsné Ladnai Márta, Czakó Erika és Szilágyi Viktória vett részt a színvonalas rendezvényen.

A bevezetőben **dr. Sáling József**, a KASZ elnöke szólalt fel, aki szerint az a kérdés, hogy az ember felkészült-e a változásra, és képes-e változtatni. Fontos, hogy a munkavállalók gondolkodása módosuljon ezen a téren – és ez a legnehezebb feladat. Az oktatásnak kiemelt szerepe lesz a változások kezelésében. Sokoldalú, fejlődni és alkalmazkodni képes emberekre van szükség, ehhez pedig egyszerre kell az elméleti és a gyakorlati tudás.

Hercegh Mária (tagozatvezető, MASzSz Női Tagozat): Milyen lesz a munka 2018-tól?

A nők az elszennvedői és a motorjai a múlt század eleje óta zajló változásoknak. Tudunk alkalmazkodni, de felgyorsult a változó világ. A legjelentősebb változás ma a digitalizáció, robotizáció; elsősorban az egyszerűbb rutin vagy manuális munkákat gépezetek végzik célirányosan fejlesztett korszerű okosgépekkel, azaz a technológia kiváltja az élő munkát, ez csupán a befektetési összeg és a megtérülési ráta kérdése. Az előadó hangsúlyozta, nagy probléma, hogy nem mondja meg a munkaadó a fejlesztési irányt a dolgozóinak. Párbeszédhiány van a munkavállaló és a munkaadó között. Egyáltalán lesz-e munka? El is vesznek munkahelyek, de újak is teremődnek. **A digitalizáció mára már valóság. A munkavállalóknak tudniuk kell, hogy a fejlődés elkerülhetetlen. De nem hagyhatjuk, hogy ennek a hasznát a tőke fölözze le, számláját viszont a munkavállalók fizessék meg.**

Nábelek Fruzsina (MKIK elemző) az automatizáció munkaerőpiaci hatásairól szólt, kiemelten hazai vonatkozásban, regionális és szakmaérzékenységi (AKI-index) szempontból. Hangsúlyozta, hogy a folyamat nem egyirányú, lehet rá reagálni, megnőtt a magasan képzett munkaerő iránti kereslet. Kialakulóban vannak új, nagy termelékenységű ágazatok, amelyek fel tudják szívni a felszabaduló munkaerőt, amennyiben a munkavállaló rugalmasan leereagálja a változásokat (pl. flexibilis munkaidő, távmunka, szakmaváltás, projektjellegű munkavállalás stb). Elsősorban a logikai alapú, leprogramozható szakmák kerülnek előtérbe.

Sabine Gillissen (elnökségi tag, D64 Centrum Berlin – digitális nagykövet) a digitalizáció nyerteséről szólt bővebben. Előadásában optimista képet festett a hallgatóság elé. A rossz munkaviszonyok eltűnnek, új, ma még nem létező szakmák születnek. Számptalan új lehetőség nyílik: teret kapnak a kreatív vagy szociális IQ-t jelentő, kognitív, interaktív, analitikus, összetett e-szakmák. El kell távolodni a női-férfi sztereotípiáktól, minden munkát hasznosnak kell tartani, ez nem gender-, hanem társadalmi kérdés.

A digitalizáció társadalmi változásokat is von majd maga után. Kérdés: hogyan tudjuk megszervezni, hogy a dolgozók a jövőben is jelen lehessenek a munkaerőpiacon. A kreativitásról a jövőben sem lehet lemondani, és kiemelt fontosságúvá válik az emberi interakció. A digitalizáció: 10 %-ban technika, 90 %-ban kommunikáció és szervezés! Az emberek önállóvá válhatnak, gyakoribbá válik a munkahelyváltás. A digitalizáció a nők számára előnyös is lehet, hiszen ők nagyon jók a szervezésben és a kommunikációban. A vállalatoknál új szervezetek születnek. Változni fog a

hierarchia (vezetési struktúra), sokkal több változó, rugalmas szervezeti egységre lesz szükség. Megszervezendő, hogy mindenki továbbjuthasson. A közösség egészének kell részt venni a változtatásban!

A digitalizáció: a jelenlegi lineáris munkafolyamatokat cirkuláló, globális rendszerré alakítja, amely soha nem ér véget, mindig, bármely ponton megújul és javítható. Megoldandó feladat a nemzeti, ill. globális digitális vagyonhoz való hozzáférés, valamint a halmazok, adatbankok összekapcsolása és a jogi, politikai kérdéskörök tisztázása.

Szabó Zoltán (VOSZ, elnök): A tudás csak adott pillanatban értékes. A jelenleg is zajló negyedik ipari forradalom eredményeként teljes ágazatok tűnnek el, ezáltal szakmák és pozíciók válnak feleslegessé. Egy ilyen dinamikusan változó világban az egyén tudása gyorsan elveszíti az értékét, emiatt a szakmai ismeretknél ma már sokkal fontosabb az önálló tanulás és fejlődés képessége, valamint az újdonság iránti nyitottság. Univerzális látásmódra van szükség, élethosszig tartó tanulásra. A változáskezelés határozza meg majd az egyének életét.

Tüttő Kata (MSZP, a téma szakértője) a mesterséges intelligencia (AI) térnyerését részletezte, számos példával alátámasztva. Ecsetelte, hogy a digitalizáció hosszú távú hatásairól senki sem tud konkrétumokat. Óriási munkaerőhiány van annak ellenére, hogy sok munkahely megszűnik: például a tudomány, technológia, mérnöki, felsőoktatási és matematikai területeken. Ezeken a területeken csak 20 %-ban vannak jelen a nők. És az emberek után a robotok is „veszélyeztetett fajnak” számítanak, mert őket majd az algoritmusok szoríthatják ki. A komplett gazdasági rendszer alakulhat át.

Az automatizációnak később a SOKAK, az emberiség hasznát kell szolgálnia. El kell döntenet, hogyan osszuk fel a „robotok” által megtermelt javakat (alapjövedelem témaköre). Egy határt majd tudnunk kell húzni a digitalizáció során - bérből és fizetésből élünk, ha nincs munka, nincs bér! A bér annyi, amennyit azért a bizonyos munkáért fizetnek. Az ún. védett szakmák azok, amelyekbe nem törhet be az automatizáció, a fizikai és rutin munkák inkább kiválthatók vagy kiegészíthetők (47%).

És mi a szakszervezetek feladata? A szakszervezeteknek **fel kell hívniuk az emberek figyelmét** arra, hogy munkahelyváltásra, más munkaidő beosztásra, átképzésre stb. lesz szükségük. Tolmácsolni a másik irányba, hogy ezt kell tennie az államnak és a munkáltatónak is! Tisztázni, hogy kinek a feladata, ideje és költsége a fejlesztés, tanulás. Az új forradalmat **jogi szabályozásnak** is követnie kell, a szakszervezetek alkupozíciója viszont szinte biztos, hogy gyengül a robotok/szoftverek/szenzorok stb. megjelenésével. Éppen ezért az ún. job-hopper Y-generációs **fiatalokat be kell vonni** a szakszervezetbe tagnak és tisztségviselőnek egyaránt!

A szakszervezeteknek nagy felelősségük van a **változás kezelésének tanításában** és a megoldások megtalálásában a jövőben! A „foglalkoztatott” nem kényelmesedhet el, „foglalkoztathatóvá” kell válnia. A válasz mindig az egyénben keresendő. A kreativitás a kulcsszó, egy kreatív ember minden helyzetben feltalálja magát, sokoldalú és képes az innovációra. A fogyasztók a digitalizáció számos előnyét élvezhetik majd, de a munkavállalók egy jelentős részének még fel kell nőnie a feladathoz. Ebben kell **segítséget nyújtani** szakszervezeti szinten is.

